

REFERAT Udvalget for Bæredygtig Udvikling d. 05-02-2025

Mødedato Onsdag d. 05. februar 2025 kl. 08:30

Mødested Lokale 412, Skelbækvej

Mødedeltagere Erik Uldall Hansen, Erwin Andresen, Kjeld Hansen, Arne Leyh
Petersen, Claus Bruun Jørgensen, Rasmus Andresen, Gaby Scheel
Knudsen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden og procedurespørgsmål.....	3
Orientering om Beredskabsplan for Strandrensning.....	4
Drøftelse af Udviklingsplan for Barsø.....	6
Ansøgning om kystvandråd.....	7
Godkendelse af frigivelse af klimatilpasningsmidler i Budget 2025.....	10
Godkendelse af nyt turistkoncept.....	12
Evalueringsrapport af klimaplanen.....	14
Status på forpagtning af landbrugsarealer.....	17
Opfølgning på handlingskataloget for bosætningsindsatsen 2024.....	20
Orientering om status på Erhvervspanel for Arbejdskraft og Bosætning.....	23
Orientering om udmøntning af midler til Hærvejen.....	25
Orientering om vandværkers takster i 2024.....	27
Orientering om status på fjernvarme.....	29
Orientering om status for implementering af kommunens biodiversitetsstrategi.....	30
Orientering fra formand og direktør.....	33
Underskriftside.....	34

Punkt 12: Godkendelse af dagsorden og procedurespørgsmål

24/35722

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden og procedurespørgsmål

- Udvalget for Bæredygtig Udvikling onsdag den 05.02 2025 kl. 8.30

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at dagsorden godkendes.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

Godkendt.

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Punkt 13: Orientering om Beredskabsplan for Strandrensning

23/10946

Sagsfremstilling

I dette dagsordenspunkt orienteres udvalget om den reviderede beredskabsplan for strandrensning.

Aabenraa Kommune har siden 2012 haft en Beredskabsplan for Strandrensning efter olie- eller kemikalieuheld.

Planen var ikke længere retvisende, og en del af handlingerne beskrevet i planen var ikke korrekte og stemte ikke overens med, hvad der rent faktisk sker i forbindelse med udslip. Det blev derfor besluttet, at der skulle udarbejdes en helt ny plan, der i højere grad også skulle inddrage konsekvenser for naturområder.

Forvaltningen indgik i 2023 et samarbejde med Brand og Redning Sønderjylland om udarbejdelse af planen, hvorved Aabenraa Kommune blev omfattet af den fælles specialplan for sanering af kyster, strande og havne for de Syd- og Sønderjyske kommuner. Den fælles specialplan omfatter desuden Kreis Nordfriesland, Kreis Schleswig-Flensburg og Stadt Flensburg. Fordelen ved at have en fælles specialplan er, at beredskabet kun skal forholde sig til én plan i tilfælde af udslip, og at udslip på tværs af kommune- og landegrænser håndteres på én måde. Ud over Aabenraa Kommune er også Sønderborg Kommune kommet til som nyt område for planen.

Specialplanen er godkendt i Beredskabskommissionen ultimo 2024.

Planen skal opdateres en gang årligt, og ansvaret for opdatering ligger på skift ved Sydvestjysk Brandvæsen og Brand & Redning Sønderjylland.

På mødet gives en præsentation og orientering om beredskabsplanen.

Lovgrundlag

Beredskabsplanen er lovpligtig efter Havmiljølovens §35.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at orienteringen om Beredskabsplan for strandrensning tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

Godkendt.

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Bilag

Fælles Strandrensningsplan 2024 (revision november 2024).pdf

Fælles Strandrensningsplan actioncars og instruks for ISL RB 2024 (revision KAC NOV 2024).pdf

Punkt 14: Drøftelse af Udviklingsplan for Barsø

25/3040

Sagsfremstilling

I denne sag bedes Udvalget for Bæredygtig Udvikling drøfte mulighederne for udviklingsplan for Barsø.

I Budgetforliget for 2025 er der indgået aftale om, at der skal udarbejdes en udviklingsplan for Barsø. I sagen drøftes forventninger og muligheder for udarbejdelse af Udviklingsplan for Barsø og på mødet deltager:

- Destination Sønderjylland ved Direktør Kirsten Oldenborg Lundvand
- Dansk Kyst og Naturturisme ved Udviklingsdirektør Jacob R. Kirkegaard Larsen

På mødet gives en generel introduktion til turismeudviklingsplaner og arbejdet med udviklingsplaner, som allerede foregår langs Jyllands Østkyst.

I forslag til Kommuneplan 2025 står der, at Byrådet ønsker at få belyst hvilke potentialer og muligheder, der er for at styrke turismen i Aabenraa Kommune. Det er derfor Byrådets mål at udarbejde en turismepolitisk redegørelse i løbet af næste planperiode. På den baggrund deltager Plan & Udviklingschef Bo Riis Duun ligeledes i drøftelsen.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at Udvalget for Bæredygtig Udvikling drøfter mulighederne for Udviklingsplan for Barsø.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

Drøftet.

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Punkt 15: Ansøgning om kystvandråd

24/31294

Sagsfremstilling

I dette punkt skal der tages stilling til, om Aabenraa Kommune skal søge om nedsættelse af et kystvandråd for en del af oplandet til Lillebælt, jævnfør Byrådets godkendelse af beslutningsforslag i henhold til styrelseslovens §11, behandlet som punkt 139 på Byrådets møde den 30. oktober 2024.

Styrelsen for Grøn Arealforvaltning og Vandmiljø (SGAV) har netop åbnet en ansøgningsrunde med ansøgningsfrist den 10. marts 2025.

I forlængelse af beslutningen i Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 15. januar 2025 har forvaltningen fået afdækket, at der ikke er interesse for et samlet kystvandråd for hovedvandoplandet Lillebælt/Jylland.

Kystvandrådene får, jævnfør ansøgningsvejledningen fra SGAV, følgende opgave:

1. Levere en analyse af kystvandenes væsentligste udfordringer for at nå målopfyldelse
2. Fremsende lokalt forankrede forslag til lokalt tilpassede og forankrede indsatsprogrammer. Forslag til indsatsprogram skal som minimum indeholde: En beskrivelse af virkemidler og indsatser herunder dokumentation for effekter, redegørelse for eventuelle finansieringskilder, samt en opgørelse af den forventede effekt på næringsstofbalancen.

Det forventes endvidere, at kystvandrådene vil kunne bidrage med følgende:

- Rådgive de lokale trepartner i udarbejdelsen af omlægningsplanerne
- Arbejde for at sikre realisering af de nødvendige indsatser i den efterfølgende implementeringsfase
- Bidrage til at skabe en fælles forståelse for de lokale udfordringer i kystvandet og dermed forankre ansvar og generere ejerskab i lokalsamfundet
- Gennemføre lokalt forankrede analyser for alternative veje til målopfyldelse, samt afprøve konkrete nye veje og metoder til implementering af indsatser gennem forsøgsprojekter

Ansøgninger om kystvandråd prioriteres efter et pointsystem, hvor parametre som indsatskrav for kvælstof, projektpotentiale, sammensætning af kystvandrådet samt eksisterende samarbejdsrelationer indgår. Forvaltningen skønner, at en ansøgning for de nedenfor beskrevne kystvandråd kan opnå 23 ud af maksimalt 34 point i prioriteringen.

Kommunens rolle bliver bl.a. følgende:

- Snarest at invitere potentielle interessenter for at afdække kystvandrådets deltagerkreds
- Sammen med interessenter i kystvandrådet at få defineret de opgaver, som kystvandrådet ønsker indarbejdet i en ansøgning
- Etablere kontakt til og forsøge at få tilsagn fra forskningsinstitutioner og eksperter om bidrag til opgaverne i kystvandrådet
- Udarbejde og indsende ansøgning indeholdende procesbeskrivelse og budget
- Være mødeleder og facilitator for kystvandrådets arbejde
- Gennemføre en årlig afrapportering til SGAV

Det skønnes, at forvaltningen skal bruge op til et halvt årsværk hvert år i de 3 år, kystvandrådet skal virke. Det er en ikke ubetydelig indsats, som vil skulle specificeres i ansøgningens budget, og ved tilsagn om oprettelse af kystvandråd vil finansieringen være dækket af statens tilskud til kystvandrådet.

Forvaltningen foreslår tre alternative beslutningsforslag:

1. at der ikke søges om kystvandråd
2. at der ansøges om kystvandråd for delvandoplandet Aabenraa Fjord
3. at der ansøges om kystvandråd for delvandoplandene Aabenraa Fjord og Genner Bugt tilsammen

Følgende taler for ikke at indsende en ansøgning om kystvandråd:

- Relativt lavt pointtal ved statens prioritering af ansøgninger (jævnfør bilag)
- Ikke ubetydelig arbejdsindsats for ansøgningen, som skal udføres samtidig med opstarten af de lokale treparter

Følgende taler for alene at nedsætte et kystvandråd for Aabenraa Fjord:

- Det er foreslået af landbruget
- Kommunen har i samarbejde med landbruget fået udarbejdet fjordrapporter
- Der er tale om et velafgrænset område

Følgende taler for et kombineret kystvandråd for Aabenraa Fjord og Genner Bugt

- Oplandene grænser geografisk op til hinanden
- Begge oplande har et væsentligt indsatsbehov

Generelt vil opnået viden samt udarbejdede forslag til indsatsprogram og virkemidler kunne overføres til øvrige vandområder i kommunen og den lokale trepart for Lillebælt/Jylland.

Økonomi og afledt drift

Såfremt der opnås tilsagn om oprettelse af et kystvandråd, kan omkostninger til løn, konsulenter, rejser og forsøgsprojekter dækkes af tilskud fra staten. Staten har for årene 2025, 2026 og 2027 afsat 41,7, 14,2 og 14,2 mio. kr. til oprettelse af 14 nye kystvandråd samt i alt 20 mio. kr. til en pulje til forsøgsprojekter.

Sagen afgøres i

Byrådet.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at der søges om nedsættelse af et kystvandråd dækkende Aabenraa Fjord.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

Ændringsforslag:

At der arbejdes på at få oprettet et kystvandråd for hele Lillebælt ved at anmode Sekretariatet for Liv i Lillebælt og det fælles FLI-sekretariat for Lillebælt/Jylland og Lillebælt/Fyn om at udarbejde en ansøgning om kystvandråd for Lillebælt,

At det herved forudsættes, at sekretariatsbetjeningen af dette kystvandråd, efter evt. statslig godkendelse, finansieres af bevillingen for kystvandråd,

At det foreslås overfor de andre Lillebæltskommuner, at sekretariatsbetjeningen af dette kystvandråd varetages af Assens Kommune, som også er den kommune, som forvalter midlerne for Liv i Lillebælt og har ansat FLI-koordinatoren, og

At forvaltningen sideløbende udarbejder en ansøgning om kystvandråd for Aabenraa Fjord, men at denne kun afsendes, såfremt en fælles ansøgning om et kystvandråd for hele Lillebælt viser sig ikke realiserbar.

Anbefales godkendt.

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Bilag

Kystvandråd kort

Uddrag fra ansøgningsvejledning

Punkt 16: Godkendelse af frigivelse af klimatilpasningsmidler i Budget 2025

23/32643

Sagsfremstilling

Der er i 2025 afsat et rådighedsbeløb på 4 mio. kr. under Udvalget for Bæredygtig Udvikling til klimatilpasningsprojekter. I dette dagsordenspunkt indstilles det, at det samlede beløb frigives som pulje til gennemførelse af konkrete projekter.

Baggrund

Aabenraa Kommunes Risikostyringsplan, klimaplan og klimatilpasningsplan har klarlagt et langsigtet behov for klimatilpasningsprojekter. Med udgangspunkt i disse planer afsatte Byrådet 4 mio. kr. i Budget 2025 til gennemførelse af sådanne projekter.

Fordeling af midler

Det foreslås, at midlerne anvendes til projekter i medfør af risikostyringsplan og klimatilpasningsplan, skønsmæssigt med følgende fordeling:

- Konsulenter og IT-programmer: ca. 0,5 mio. kr., som f.eks. kan omfatte
 - Udarbejdelse af vanddisponeringsplan
 - Hede/tørke kortlægning
 - Undersøgelse af vandtilbageholdelse i kommunen
 - Oprettelse af måleprogram for højtstående grundvand
- Formidling: 0,2 mio. kr., som f.eks. kan omfatte
 - Materialer og tiltag ved pumpehuset samt øvrig formidling
- Projektering og gennemførelse: ca. 3,3 mio. kr., som f.eks. kan omfatte
 - Tiltag til sikring af Aabenraa mod stormflod
 - Forbedring af gennemstrømning i Slotsmølleåen ved Brundlund Slot

Lovgrundlag

Planmæssige forhold

Der er i 2025 afsat et rådighedsbeløb på 4 mio. kr. til klimatilpasningsprojekter. Projekterne gennemføres i overensstemmelse med kommunens Risikostyringsplan, klimaplan og klimatilpasningsplan.

Økonomi og afledt drift

På investeringsoversigten for 2025 er der afsat 4 mio. kr. til klimatilpasningsprojekter. Disse projekter forventes ikke at medføre væsentlige afledte driftsudgifter, som derfor vil blive dækket af driftsmidler under politikområdet Natur og Miljø. Skulle det vise sig, at et projekt medfører væsentlige afledte driftsudgifter, vil dette blive håndteret ved bevillingskontrol og søgt finansieret af afledt drift under Økonomiudvalget.

Sagen afgøres i

Byrådet.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at der gives en anlægsbevilling på 4,0 mio. kr. til igangsætning af klimatilpasningsprojekter, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb på 4,0 mio. kr., som frigives, og

at Udvalget for Bæredygtig Udvikling bemyndiges til løbende at godkende projekterne inden for den samlede anlægsramme på 4,0 mio. kr.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

Anbefales godkendt.

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Punkt 17: Godkendelse af nyt turistkoncept

25/3146

Sagsfremstilling

Udvalget skal i denne sag træffe beslutning om udmøntning af midler afsat til ny turistmålgruppe i budget 2025. Målgruppen foreslås at være mennesker med demens og deres pårørende, idet denne målgruppe er voksende. Målet er at lave et koncept for demensvenlig turisme, hvor mennesker med demens og deres pårørende kan afholde ferie i Aabenraa Kommune.

Udvikling af koncept for demensvenlig turisme

I Danmark lever 96.000 mennesker med en demenssygdom, og der er godt 400.000 nære pårørende til en person med demenssygdom. Der konstateres ca. 8.500 nye tilfælde af demenssygdom i Danmark hvert år og antallet af personer med demens over 60 år forventes at vokse til 125-150.000 i 2040.

Demens er ikke en specifik sygdom, men et tegn på sygdom i hjernen, som viser sig ved svækkede kognitive funktioner. Demens er især karakteriseret ved at påvirke mentale færdigheder som hukommelse, koncentrationsevnen, sproget og kan ofte medføre ændringer i personlighed og adfærd. Det betyder, at der er mange forskellige forhold, som har betydning for om en ferie er demensvenlig.

- Fysiske rammer på overnatningssted
- Demensvenlige restauranter, butikker og museer
- Et demensvenligt program. Mennesker med demens har brug for struktur. Derfor skal deres dagsprogram være klart, tydeligt og kendt. Derudover har mennesker med demens brug for både at have flere, længere pauser og at blive aktiveret, uden at blive overstimuleret
- Adgang til hjemmehjælp

Demens bliver ofte beskrevet som de pårørendes sygdom. Det er med god grund, da demens fylder meget, når man er nær pårørende. Konceptet vil derfor fokusere på ferieophold for både mennesker med demens og deres pårørende.

Idet Alzheimerforeningen er en medlemsorganisation, der har til formål at sikre bedre vilkår for mennesker med demens og deres pårørende, foreslår forvaltningen at indgå et samarbejde med Alzheimerforeningen, samt Social og Sundhed der har stor erfaring i målgruppens behov.

Målet er, at konceptet udmøntes i et program for ferie med udvalgte destinationer i kommunen, som man kan besøge under sit ophold, og som er gearet til målgruppens behov. Destination Sønderjylland vil ligeledes indgå i indsatsen, idet de har kontakten til de lokale aktører indenfor turismeerhvervet.

Økonomi og afledt drift

I Budget 2025 er der afsat 0,1 mio. kr. til turismetiltag til ny målgruppe. Midlerne er placeret under Udvalget for Bæredygtig Udvikling. Der er samtidig i budget 2025 afsat 1,38 mio. kr. til en styrkelse af kommunens demensindsats, særligt med fokus på udviklingen af demensvenlige lokalsamfund, samt nedbringelse af brugen af antipsykotisk medicin til borger med demens i Social- og Seniorudvalget.

Forvaltningen foreslår, at de to indsatser samtænkes, således at der kan trækkes på demensfaglighed i Social & Sundhed, og at initiativer til udvikling af demensvenlige lokalsamfund og demensvenlig feriedestination koordineres og supplerer hinanden.

Midlerne under Udvalget for Bæredygtig Udvikling er 1-årige, og det vil derfor være et koncept som afprøves i 2025, og som evalueres afslutningsvis.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at forvaltningen igangsætter konceptudvikling af demensvenlig turisme,

at udvalget får en evaluering efter endt forløb.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

Godkendt.

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Punkt 18: Evaluering af klimaplanen

24/17263

Sagsfremstilling

I forbindelse med godkendelsen af klimaplanen 21. september 2022 har Byrådet besluttet, at der årligt skal laves en opfølgning på planen, for at følge effekten af planens indsatser og foretage eventuelle justeringer af planen. Efter år 2 har opfølgningen karakter af en evaluering, og i denne sag lægges der op til udvalgets godkendelse af evalueringsrapporten (bilag 1). Sagen omfatter også input til evalueringen fra interessenter inden for landbrug og energi (bilag 2 og 3).

Evalueringen af klimaplanen er foretaget på et overordnet niveau i lighed

med den første monitorering, der blev gennemført i 2023. Baggrunden herfor er, at evalueringen sker to år inde i planens levetid, hvor det fortsat er tidligt at måle effekten af indsatserne. De nyeste data fra SparEnergis energi- og CO₂-regnskab er fra 2022, hvor klimaplanen blev godkendt.

Status på udledningen

Evalueringen af klimaplanen viser, at der i 2022 samlet blev udledt ca. 678.000 ton CO₂e i Aabenraa Kommune. Det er en reduktion på ca. 163.000 ton sammenlignet med 2019 der er basisåret i klimaplanen. Udledningen er faldet inden for alle de tre store sektorer – landbrug, transport og energi – og særligt i energisektoren er faldet markant.

Landbrug

Udledningen fra landbruget er faldet med knap 32.000 ton CO₂e i 2022 i forhold til 2019. Det svarer til en reduktion på ca. 6,5 %. Faldet hænger primært sammen med, at arealet af dyrkede organiske jorde er faldet med godt 1.000 ha siden 2019, hvilket giver en reduktion i

udledningen på ca. 27 %. Faldet skyldes primært nye data, der viser, at de dyrkede organiske jorde har været dyrket så længe, at CO₂'en er blevet udledt, og arealerne derfor ikke længere kan klassificeres som organisk jord. En mindre del af faldet skyldes udtagning af organisk jord.

Der er samlet set færre dyr i besætningerne i 2022 sammenlignet med 2019, men sammensætningen er ændret, så der er flere dyr i de kategorier, der udleder forholdsvis flere drivhusgasser, f.eks. malkekvæg. Derfor er der sket en stigning på ca. 10 % i kategorien "Husdyrgødning i stald og lagre".

Transport

I transportsektoren er drivhusgasudledningen faldet med ca. 45.000 ton CO₂e sammenlignet med 2019. Der er således sket en reduktion på ca. 27 %. Det er særligt udledningen fra personbiler, der fylder i transportsektoren, men samtidig er det også her, der er sket den største reduktion. Udledningen er således faldet med godt 43.000 ton CO₂e i forhold til 2019. Faldet er sket inden for alle brændselstyper (el, benzin og diesel), hvilket kan tyde på et lavere

transportforbrug.

Der er sket en lille stigning i energiforbruget til bus og jernbanetransport, hvilket kan tyde på mere kollektiv transport.

Energi

Der er sket en markant reduktion af udledningen fra energisektoren i 2022, når man sammenligner med 2019. Udledningen er således faldet med næsten 100.000 ton CO₂e. Det svarer til en reduktion på ca. 72 %. Faldet er særligt tydeligt fra 2021 til 2022, primært fordi el og gas er blevet mere klimavenligt.

I 2022 blev Nordeuropas største solcellepark ved Kassø sat i drift, og en større del af strømmen på det nationale elnet bliver produceret af vedvarende energikilder. Det var også i 2022, at et af verdens største biogasanlæg blev sat i drift i Kliplev, og det leverer sammen med andre anlæg mere klimavenlig gas til gasnettet.

Status på indsatser

Der er knap hundrede unikke indsatser i klimaplanen fordelt på sektorerne landbrug, transport og energi samt klimatilpasning og kommunen som organisation. Heraf er ca. 35 % i drift eller afsluttet, ca. 49 % er igangsat og ca. 15 % er ikke igangsat. Disse indsatser revurderes i revisionen af klimaplanen i 2026.

Indsats	Status			
	Afsluttet / i drift	Igangsat	Ikke igangsat	I alt
Landbrug	10	8	4	22
Transport	8	2	1	11
Energi	4	13	2	19
Klimatilpasning	11	11	6	28
Kommunen som organisation	2	13	1	16
I alt	35	47	14	96

Kommunens rolle i indsatserne er forskellig. Kommunens rolle kan være medejer, myndighed, facilitator og samarbejdspartner og en række indsatser er målrettet kommunen som arbejdsplads.

Inddragelse

Udvalget for Bæredygtig Udvikling har i forbindelse med den politiske behandling af monitoreringen af klimaplanen efter år 1 udtrykt ønske om større indsats for at få input fra landbruget i forhold til igangsatte initiativer i Aabenraa Kommune. På den baggrund er der rettet henvendelse til landbrugsorganisationerne, fjernvarmeselskaberne og Padborg Transportcenter, og der er kommet svar retur fra en landbrugsorganisation og tre fjernvarmeselskaber. Tilbagemeldingerne fremgår af bilag 2 og 3.

Tilbagemeldingerne er indarbejdet i evalueringsrapportens eksempler på handling side 10, side 11 og side 20 (bilag 1).

Formidling

Klimaplanen rummer en række gode historier om den grønne omstilling i Aabenraa Kommune, herunder den positive udvikling i reduktionen af drivhusgasudledningen fra basisåret 2019 frem til 2022, omstillingen af energisektoren og sektorkoblinger, omstillingen af transport, herunder opstilling af ladepunkter. Der er desuden en række gode historier om klimatilpasningsindsatsen, som fortjener at blive fortalt.

I forlængelse af evalueringen udarbejdes derfor en kommunikationsplan, som strukturer formidlingen af de gode historier.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller

at evalueringen af klimaplanen godkendes,

at input til evalueringen fra landbrugsorganisationer og fjernvarmeselskaber tages til orientering,

at sagen sendes til orientering i Økonomiudvalget.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

1. at godkendt
2. at taget til efterretning
3. at godkendt

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Bilag

Bilag 2 input fra Spiras.pdf

Bilag 3 Input fjernvarmeselskaber.pdf

Bilag 1 Evaluering af klimaplan 2024_SKÆRM

Punkt 19: Status på forpagtning af landbrugsarealer

25/1448

Sagsfremstilling

I denne sag gives en orientering om status på bortforpagtning af landbrugsarealer efter offentligt udbud i juni og december 2024.

Baggrund

Udvalget for Bæredygtig Udvikling godkendte i april 2023 en handleplan for større biodiversitet på bortforpagtede landbrugsarealer. Det betød, at omkring 41 hektar landbrugsjord blev taget ud af bortforpagtning og konverteret til nye naturområder med fokus på biodiversitet og multifunktionel jordfordeling. Samtidig blev der besluttet nye vilkår, der tilgodeser biodiversiteten, for bortforpagtning af de resterende landbrugsarealer, som er tiltænkt fremtidig by- og erhvervsudvikling. Vilkårene omfatter pesticidfri dyrkning, ingen vedligehold/fældning af levende hegn, udlægning af udyrkede bræmmer samt dyrkningsfri randzoner langs søer og vandløb.

Udbudsrunde maj 2024

I juni 2024 blev udbuddet af landbrugsarealerne gennemført. Det samlede areal, der blev udbudt til forpagtning, var på 386 hektar og fordelte sig på 35 forpagtningskontrakter. Forpagtningskontrakterne dækker perioden 2025–2029.

Resultatet af udbuddet var:

- 28 kontrakter (i alt 345 hektar) blev bortforpagtet til højstbydende
- 6 kontrakter (i alt 26 hektar) indkom der ingen bud på
- 1 kontrakt (15 hektar) blev annulleret som følge af fejl i udbudsmaterialet

Udvalget blev i september 2024 orienteret om resultatet af udbudsrunderen, herunder at forvaltningen ville arbejde videre med et eventuelt genudbud af de i alt syv arealer, som der ikke var indgået kontrakter på.

Kontrakt 19 var en af de 28 kontrakter, der blev bortforpagtet i juni-udbuddet. Denne kontrakt er efterfølgende annulleret, og arealet er overgået til natur.

Ny mindre udbudsrunde i december 2024

Forvaltningen har vurderet de syv kontrakter, der ikke blev indgået kontrakt på i forbindelse med juni-udbuddet med følgende resultat:

- Kontrakt 1, 4 og 18 genudbydes
- Kontrakt 15 genudbydes – fejl i udbudsmaterialet rettes
- Kontrakt 14 bortforpagtes vederlagsfrit på grund af arealernes størrelse og placering
- Kontrakt 16 og 32 overgår til natur på grund af arealernes beskaffenhed

I december 2024 blev der afholdt et nyt udbud. Udbuddet omfattede de fire kontrakter, som forvaltningen vurderede skulle genudbydes, samt yderligere fem arealer, der i mellemtiden var blevet tilføjet porteføljen af arealer til bortforpagtning (kontrakt 47, 50, 51, 53, 101). Det samlede areal i de i alt ni kontrakter er på 56,96 hektar. Kontrakternes vilkår og varighed er uændrede i forhold til det første udbud.

Udbudsperioden løb fra 8. november til 10. december 2024. Udbuddet blev annonceret på kommunens hjemmeside, i lokale medier, og hos relevante landbrugsorganisationer. Nuværende forpagtere og øvrige, der tidligere har tilkendegivet interesse for forpagtning, blev også informeret om udbuddet.

Alle kontrakter blev tildelt højestbydende, på nær én kontrakt, hvor budgiver blev afvist grundet eksisterende gæld til Kommunen. Det betyder, at der nu er indgået kontrakt på alle landbrugsarealer fra de to udbudsrunder.

Samlet set er der tale om 395,58 hektar landbrugsjord, der er bortforpagtet fra 1. januar 2025 frem til udgangen af 2029.

Økonomi og afledt drift

Med den valgte model for bortforpagtning af landbrugsarealerne fulgte en forventning om en reduceret økonomi i form af lavere forpagtningsindtægter – dels gennem lavere indtægt pr. hektar, dels gennem færre udbudte hektar.

Derfor besluttede Økonomiudvalget i januar 2024 at allokere midler fra Bæredygtighedspuljen til kompensation for reducerede forpagtningsindtægter (1,875 mio. kr. over fem år, svarende til 0,375 mio. kr. årligt).

Efter de to udbudsrunder er resultatet, at der er en ikke-finansieret manko på i alt 0,554 mio. kr.

	Årlig forpagtningsindtægt (mio. kr.)
Budgetteret forpagtningsindtægt, budget 2025 (inkl. kompensation på 0,375 mio. kr. fra Bæredygtighedspuljen)	1,831
27 kontrakter fra udbud i maj-juni 2024 (oprindeligt 28 – nu fraregnet annulleret kontrakt 19)	1,057
9 kontrakter fra udbud i december 2024	0,220
I alt	1,277
Ikke-finansieret manko	0,554

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

Taget til efterretning.

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Bilag

Samlet overblik - forpagtningskontrakter på landbrugsarealer - Pdf

Punkt 20: Opfølgning på handlingskataloget for bosætningsindsatsen 2024

24/34257

Sagsfremstilling

I denne sag får Udvalget for Bæredygtig Udvikling en opfølgning på bosætningsindsatsen i 2024. Handlingskataloget udspringer af Bosætningsstrategien og revideres årligt.

Opfølgningen er delt op i to afsnit og omfatter følgende:

- 1) En orientering om befolkningsudviklingen i Aabenraa Kommune i 2024
- 2) En status om udmøntningen af handlingskatalogets indsatser i 2024

Derudover omfatter sagen handlingskataloget for bosætningsindsatsen i 2025.

Status på befolkningsudviklingen

Analysen af befolkningsudviklingen i 2024 viser (1) et stabilt befolkningstal på 58.684 borgere i slutningen af 2024 (-5 borgere), (2) en større fraflytning en tilflytning af borgere i 2024 (- 45 borgere), (3) en større indvandring end udvandring af borgere i 2024 (+565 borgere).

En nærmere analyse af befolkningsudviklingen mellem 2021-2024 viser (4) en stabil befolkningsudvikling af borgere i kommunen, dog steg antallet i 2022 og faldt igen i 2023 (-8 borgere), (5) en systematisk udveksling af borgere imellem de sønderjyske kommuner, hvor Aabenraa Kommune dog afgiver flere borgere til de andre sønderjyske kommuner, end kommunen modtager (-401 borgere), og (6) en systematisk udveksling af borgere mellem Danmark og Tyskland, hvor Aabenraa Kommune modtager flere borgere, end kommunen afgiver (+2.110).

Udmøntningen af handlingskatalogets indsats

Arbejdet med handlingskataloget er et godt redskab i det daglige arbejde med bosætningsindsatserne. Indsatserne udføres i samarbejde mellem kommunens afdelinger, og eksterne institutioner, organisationer og borgere.

Herunder fremhæves enkelte, vigtige indsatser på tværs af handlingskatalogets fokusområder:

- **Tiltrækning:** Kommunens nye bosætningsbrandingfilm blev lanceret, ligesom der blev arbejdet på at styrke Partner Jobmatch-indsatsen. Den første fælles sønderjyske bo- og jobmesse blev afholdt i Gråsten. Derudover blev der afholdt webinarer for virksomheder med fokus på formidlingen af kommunens og Business Aabenraas tilflytter-kit.
- **Modtagelse:** Der blev afholdt to små velkomstmøder for tilflyttere i 2024 samt en infoaften for godt 60 tyske tilflyttere. Medlemmer fra det tyske ambassadørværk har gennemført enkelte arrangementer, og velkomstpakken blev gentænkt. Derudover har bosætningsteamet haft 361 henvendelser fra unikke potentielle nye tilflyttere.

- Fastholdelse: Kultur og Fritid har arbejdet målrettet med at styrke både eksternt og intern kommunikation, og der er udviklet et nyt design for flere af de centrale kulturinstitutioner. Desuden har erhvervslivet med støtte fra Business Aabenraa og Aabenraa Kommune inviteret fraflyttere til Kongehøjfestivalen, og som output af det har Erhvervspanelet for Bosætning og Arbejdskraft anbefalet et at udvikle et Univers for bosætning. Arbejdet gik i gang sidst i 2024. Derudover er der en række indsatser i forbindelse med Campusrådet og Campuskontaktudvalget.

En mere detaljeret beskrivelse af disse indsatser vedhæftes dagsordenspunktets bilag 1.

Handlingskatalog for bosætningsindsatsen i 2025

På baggrund arbejdet i 2024 foreslås justeringer af bosætningsindsatsen for 2025.

Året byder på flere større og nye opgaver, hvilket kræver en omstrukturering af ressourcer. Derfor vil Handlingskataloget også indeholde en anbefaling til ændret prioritering med vægt på at få mest muligt ud af vores ressourcer. Herunder nævnes de mest vigtige justeringer i handlingskataloget 2025:

- Tiltrækning: Både Kommunens branding og Partner Jobmatch-ordningen styrkes endnu mere. Derudover forventes, at den sønderjyske Bo- og Jobmesse 2025 bliver afholdt i Aabenraa Kommune. Tilflytter-kit'ets fire webinarer fortsætter.
- Modtagelse: Der vil fortsat være fokus på den gode velkomst og personlig betjening for tilflytterne. Fremover afholdes et stort velkomstmøde for tilflyttere, og der afholdes en infoaften for tyske tilflyttere. Velkomstbrevet til tilflyttere genbesøges i forhold til indhold
- Tilknytning: Der arbejdes med den visuelle synlighed over for nye studerende i bybilledet, og implementeringen af et univers for bosætning med særlig fokus på de unge forventes at udvikles i samarbejde med erhvervslivet /finde sted i løbet af 2025.
- Løbende udvikling: For at opnå en dybere forståelse af, hvad der karakteriserer livet i kommunen, og hvilke tiltag der kan bidrage til at styrke det gode liv for alle, gennemføres en analyse blandt kommunens borgere.

En mere detaljeret beskrivelse af disse handlinger findes i dagsordenspunktets bilag 2.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at orienteringen om befolkningsudviklingen og udmøntningen af bosætningsindsatsen i 2024 tages til efterretning, og

at handlingskataloget for bosætningsindsatsen i 2025 godkendes.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

1. at taget til efterretning
2. at godkendt

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Bilag

Bilag 1 - Opfølgning på bosætningsindsatsen 2024_WT

Bilag 2 - Handlingskatalog for bosætningsindsatsen 2025_WT

Punkt 21: Orientering om status på Erhvervspanel for Arbejdskraft og Bosætning

23/1354

Sagsfremstilling

Erhvervspanel for Arbejdskraft og Bosætning blev politisk godkendt i februar 2023, og året efter blev panelet forlænget med ét år. Panelet har nu eksisteret i to år, og der er blandt paneledtagerne et ønske om at forlænge dialogen og det gode samarbejde i sin nuværende form. Orienteringen behandles sideløbende i Arbejdsmarkedsudvalget og Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Baggrund

Arbejdsmarkedsudvalget og Udvalget for Bæredygtig Udvikling traf i februar 2023 en principiel beslutning om nedsættelsen af Erhvervspanel for Arbejdskraft og Bosætning. I godkendelsen af panelet blev forvaltningen bemyndiget til at sammensætte erhvervspanelet med deltagelse af de to udvalgsformænd og ét medlem blandt mindretallet i hvert af de to udvalg. Panelet er et delt ejerskab mellem forvaltningerne Jobcenter og Borgerservice og Plan, Teknik & Miljø.

Panelet er et led i udmøntningen af Erhvervsstrategien. Sammen med seks andre branche- og temaspecifikke erhvervspaneler er formålet, at dialogen mellem kommunen og det lokale erhvervsliv styrkes. Erhvervspanel for Arbejdskraft og Bosætning består af centrale aktører på det lokale arbejdsmarked, herunder også uddannelsesinstitutioner. Panelet drøfter udfordringer knyttet til emner som rekruttering, bosætning og opkvalificering, og leverer input til udformningen af de to forvaltningers strategier og planer.

Møder og temaer i 2024

Panelet afholdt tre møder i 2024, hvor emnerne rekruttering, tiltrækning og bosætning var i fokus. Der blev på første møde nedsat tre arbejdsgrupper, der havde til formål at konkretisere dele af arbejdet. Det har f.eks. udmøntet sig i prøvehandlingen Kongehøjfestival, der havde til formål at skabe opmærksomhed omkring Aabenraa Kommune for især unge fraflyttere. Der henvises til bilag 1 for uddybning af panelets arbejde og panelsammensætningen i 2024.

Erhvervspanelet i 2025

På det sidste møde drøftede panelet fremtiden og sammensætningen for 2025. Et flertal af deltagerne udtrykte ønske om fortsat deltagelse, da den eksisterende dynamik og erfaring vurderes som værdifuld for de kommende drøftelser. På den baggrund har panelet besluttet at forlænge sin aktivitet ét år yderligere. Eventuelle ledige pladser vil blive udfyldt af relevante afløser, og alle virksomheder i panelet er allerede godkendt til CSR-Mærke Aabenraa 2025.

For at understøtte panelets arbejde vil der blive afsøgt mulighed for at inkludere Dansk Erhverv og Dansk Industri i panelet, hvilket vil sikre en bredere repræsentation og yderligere styrke dialogen med erhvervslivet.

Panelet planlægger tre møder i løbet af 2025.

Sagen afgøres i

Arbejdsmarkedsudvalget og Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Forvaltningen Jobcenter og Borgerservice indstiller,
at sagen tages til orientering.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

Taget til efterretning.

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Bilag

Bilag 1 - Erhvervspanel 2024

Punkt 22: Orientering om udmøntning af midler til Hærvejen

24/1430

Sagsfremstilling

I denne sag orienteres Udvalget for Bæredygtig Udvikling om den konkrete udmøntning af midler afsat til Hærvejen. I budget 2025 – 2028 er der i 2025 afsat 2 mio. kr. i driftsmidler til Hærvejen til udmøntning af Handleplan for Hærvejen. Midlerne målrettes et løft af Hærvejen, som destination for turister og for egne borgere. Den 4. december 2024 godkendte Udvalget udmøntningen, dog med ønske om en yderligere uddybning. Her følger derfor en uddybning af de tiltag, som udmøntning målrettes:

1. Omlægninger og forbedringer

Indsatsens fokus er først og fremmest at sikre indkøb af nye skilte, skiltepæle og opsætning der, hvor der er ændret ruteforløb.

Padborg-Bov

Cykelruteforløbet i Tyskland er ændret, og derfor er der ikke længere sammenhæng mellem de to forløb. Den Tyske cykelrute Ochsenweg krydser nu grænsen ved 'Den Krumme Vej' og ikke ved Grænseovergangen Padborg, som hidtil. Dette giver god ræson, da 'Den Krumme Vej' overgang er en pittoresk og attraktiv grænseovergang for vandrere og cyklister. Derfor ændres den danske cykelrute til at følge 'Den Krumme Vej', Rønsdamvej, Told- og Grænsemuseet og derefter ruteomlægges den jfr. Handleplanen via Frøslev Kro, Vestergade og gennem Frøslev Plantage.

Vandreruten forlænges fra 'Den Krumme Vej' til Told- og Grænsemuseet, så det fremover er muligt at gå Hærvejens vandrerute fra grænseovergangen 'Den Krumme Vej' til Told- og Grænsemuseet og midtbyen.

Kliplev og Rødekro

Derudover er der enkelte mindre ruteomlægninger, hvor det skal afklares, om de kan gennemføres indenfor en kort årrække. I Kliplev er der fokus på mulighederne for at udvikle alternative ruteforløb, som kobler sig til Hærvejen, og som der skal skiltes til. Ved Immervad bro og langs med Oksevejen igangsættes en indledende dialog med lodsejerne omkring etablering af vandresti som trampesti, der går langs med markskel fremfor på vej.

2. Trafiksikkerhedsforanstaltninger

Handleplanen fremhæver flere trafikforanstaltninger langs hele ruten, i denne budgetudmøntning arbejdes der med en generel forbedring af ruteforløbet og med særligt fokus på etablering af mere sikker krydsning af Østre Viaduktvej, Padborg.

Dette gavner både vandrere på Hærvejen og Gendarmstien, da det vil fremme overgangen fra Grænsehaven til trampesti ned til den 'Den Krumme Vej'. Midlerne anvendes bl.a. til etablering af helleanlæg.

3. Pausesteder og formidling af lokale oplevelser

Handleplanen for Hærvejen anbefaler at styrke den lokale formidling af og om Hærvejen. Fokus for indsatsen i 2025 er derfor tiltag, der styrker den lokale Hærvejsformidling på ruten. Derfor udvikles en nutidig og stedbunden formidling, der tager afsæt i udvalgte steder på Hærvejsstrækningen. Formidlingsindsatsen udmøntes i samarbejde med lokale foreninger og borgere, med interesse i Hærvejen. Ekstern konsulent med lokalkendskab og erfaring fra lignende opgaver inddrages i opgaveløsningen. Konsulentens opgave bliver at interviewe borgere og foreninger samt Hærvejskirkerne. Formålet med

interviewrækken er at få de mange Hærvejshistorier frem i lyset, og få dem formidlet i et lettilgængeligt sprog, til brug i formidlingen langs Hærvejen (skilte) og digitalt (websider og app).

Eksisterende pausesteder opgraderes, hvor påkrævet. Indkøb af Hærvejsfaciliteter til opsætning på udvalgte steder. Faciliteter der indkøbes, er bord/bænkesæt og A0 overblikskilte. Til Rødekro og Kliplev indkøbes også etapesøjler.

4. Fondsansøgning

Med Nordea-fondens stærke engagement i Hærvejen er der skabt en god mulighed for at Aabenraa Kommune ansøger fonden om støtte til realisering af Hærvejstiltag. Dialog med Nordea-fonden om ansøgningsmuligheder i forhold til Hærvejens vandre- og cykelrute påbegyndes primo 2025.

Økonomi og afledt drift

Udmøntningen af Handleplan for Hærvejen forventes fordelt således:

Indsatsområde	Kr.
Omlægninger og forbedringer af ruteforløb	450.000
Trafiksikkerhedsforanstaltninger	750.000
Pausesteder og formidling	800.000
I alt	2.000.000

Medarbejderressourcer fra Plan, Teknik & Miljø er inkluderet i indsatsen. Der forventes indgået rådgiveraftaler ift. formidling og trafiksikkerhedsforanstaltning.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

Taget til efterretning.

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Punkt 23: Orientering om vandværkers takster i 2024

24/35025

Sagsfremstilling

I dette dagsordenspunkt orienteres Udvalget for Bæredygtig Udvikling om status for vandværkernes takstgodkendelse 2024.

Ifølge Vandforsyningslovens §53 skal almene vandforsyninger årligt fastsætte drifts- og anlægsbidrag (takstblade), som godkendes i den eller de kommuner, hvor vandet forbruges.

Å

Kompetencen til godkendelse er lagt ud til forvaltningen, men Udvalget for Bæredygtig Udvikling orienteres årligt om status.

Å

Almene vandforsyninger, der leverer mere end 200.000 m³ pr. år, er endvidere omfattet af Vandsektorloven, hvilket indebærer, at Forsyningssekretariatet under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fastsætter økonomiske rammer (indtægtsrammer) individuelt for hver enkelt vandforsyning. Indvindes mindre end 800.000 m³ pr. år har et forbrugerejet vandværk mulighed for at udtræde af den økonomiske rammeregulering. Kommunalt ejede forsyningsselskaber er altid omfattet. I Aabenraa Kommune er Arvos Vand og Padborg Vandværk omfattet af den økonomiske rammeregulering. Bolderslev, Krusø, Rødekro og Tinglev vandværker er udtrædt af reguleringen. Å

Å

Kommunen skal påse, at de almene vandforsyningers økonomi følger hvile-i-sig-selv princippet, hvilket vil sige, at vandforsyningen over en årrække hverken opbygger formue eller gæld.

Å

Kommunen skal ligeledes påse, at forskelle i de almene vandforsyningers anlægs- og driftsbidrag for forskellige kategorier af ejendomme er objektive og sagligt begrundede, samt at der ikke sker ubegrundet forskelsbehandling mellem for eksempel kategorier af ejendomme eller mellem private og erhvervsansluttninger.

Å

Forvaltningen har i en årrække arbejdet for at få dialog med vandforsyningerne om deres takstblade, herunder hvilke informationer der skal indsendes, for at kommunen kan forholde sig til ovenstående kriterier inden godkendelse. Det generelle billede er, at der er ved at komme bedre styr på området, men at der fortsat er behov for forbedringer.

Å

I forbindelse med orienteringen om vandværkstaksterne for 2023 orienterede forvaltningen også om, at der ved sagsbehandling af taksterne for 2024 ville blive indført en skærpelse af praksis. De skærpelsestiltag har haft en positiv indvirkning på godkendelsen af taksterne. Ansøgningsmaterialet er blevet bedre og flere vandværker er kommet på forkant og har fået godkendt taksterne for 2025 inden årets begyndelse.

Å

I 2024 var der 33 almene vandforsyninger, der skulle have godkendt deres drifts- og anlægsbidrag. Forvaltningen har godkendt drifts- og anlægsbidrag for 2024 for 25 vandforsyninger. To vandforsyninger har ikke indsendt ansøgning om takstgodkendelse, men forvaltningen har afholdt konstruktive møder med vandforsyningerne, og forventer at modtage ansøgningsmateriale snarest. Seks vandforsyninger har fremsendt mangelfuldt ansøgningsmateriale. Forvaltningen er i dialog med flere af vandforsyningerne og arbejder på at kunne lave en samlet godkendelse af taksterne for 2024 og 2025. Muligvis meddeles afslag til et enkelt vandværk.

Å

Vedlagte bilag viser godkendte takster til og med 2024.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø, indstiller,
at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

Taget til efterretning.

Å

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Bilag

Vandforsyningstakster 2024

Punkt 24: Orientering om status på fjernvarme

25/1779

Sagsfremstilling

I dette dagsordenspunkt orienteres Udvalget for Bæredygtig Udvikling om status på udrulningen af fjernvarme og varmeplanlægning.

I efteråret 2024 har kommunens fjernvarmeværker fokuseret på realisering af projektforslag for fjernvarmeforsyning godkendt i løbet af 2023 og foråret 2024. Det betyder dog ikke, at fjernvarmeværkerne ikke har nye projekter undervejs. To projekter er i høring hos berettigede parter, to projekter er til kommentering hos kommunen og flere projektforslag er på vej.

Projekter for fjernvarmeforsyning er en blanding af nye varmeproducerende anlæg og udvidelses-projekter, hvor primært gasområder konverteres til fjernvarmeforsynet. Forvaltningen vil på udvalgsrådet orientere om status på godkendte og kommende projekter, samt give et overblik over den samlede udvikling i varmeforsyning i kommunen.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at orienteringen om status på fjernvarme tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

Taget til efterretning.

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Bilag

Orientering om status på fjernvarme 5-2-25

Punkt 25: Orientering om status for implementering af kommunens biodiversitetsstrategi

20/33391

Sagsfremstilling

I denne sag orienteres om status for implementeringen af Aabenraa Kommunes biodiversitetsstrategi, herunder evalueringen af tre handleplaner, som den 6. februar 2025 fremlægges for Udvalget for Plan, Teknik og Landdistrikter. I evalueringen indgår effekten af den ændrede drift af vejrabatter, som Udvalget for Bæredygtig Udvikling tidligere har efterlyst oplysninger om.

Biodiversitetsstrategien blev vedtaget i 2022 som et idekatalog over mulige tiltag, der kan øge naturindholdet på private og kommunale arealer.

Der er efterfølgende udarbejdet handleplaner, som danner udgangspunkt for kommunens fremtidig drift af arealerne:

- Vejrabatter
- Græs i grønne områder
- Levende hegn og småbeplantninger
- Skove
- Bortforpantede landbrugsarealer

I forbindelse med udarbejdelsen af de tre førstnævnte handleplaner for områder, der varetages af Driftsenheden, blev det besluttet at evaluere på implementeringen, når et driftsår kunne danne erfaringsgrundlaget herfor. Samtidig blev der ved budgetaftalen 2025 afsat yderligere 1 mio. kr. årligt til at kunne tilpasse og målrette drift og pleje med henblik på at eliminere negative konsekvenser af den omlagte plejeindsats.

Evalueringen bygger på Driftsenhedens erfaringer suppleret med gennemgange og dialog med borgere i udvalgte lokalområder. I evalueringen beskrives plejeindsatsen før og efter implementering af biodiversitetsstrategien, Driftsenhedens erfaringer, borgerhenvendelser og forvaltningens anbefalinger til ændringer på baggrund heraf.

Vejrabatter

Antallet af klipninger er ændret fra to gange årligt til én klipning om efteråret, suppleret med klipning af oversigtsarealer. 2024 har været præget af særligt gunstige vækstforhold, der har medført en kraftig vækst af græs og urter, som bl.a. har mindsket synligheden af vejudstyr og skilte.

Ud over positive tilbagemeldinger har borgere bl.a. udtrykt bekymring over oversigtsarealer og vejskilte, der ikke kunne ses på grund af højt græs og utryghed ved at bilister, cyklister og gående er tvunget til at trække ind mod midten af vejen for at undgå kontakt med højt rabatgræs.

Der lægges op til, at de afsatte supplerende midler anvendes til, fra og med 2025, at genoptage det tidligere plejeniveau med klipning af rabatterne to gange årligt ved smalle veje (kørebanebredde på fire meter og derunder), markerede cykelbaner samt cykelstier i det åbne land, omkring vejudstyr og skilte og ved oversigtsarealer. Implementeringen vil ske på en måde, så arealplejen fremstår sammenhængende og giver indtryk af en planlagt plejeindsats.

Græs i grønne områder

Hyppige klipninger ca. én gang ugentligt er på mange arealer afløst af naturgræs med trampestier og slyngede spor. Ændringen er sket efter dialog med lokalråd og grundejerforeninger.

Der er modtaget borgerhenvendelser om bl.a., at græsset er blevet for højt, at det ser rodet ud, vanskeligheder med at klippe hækkene pga. højt græs samt ønsker om at kunne holde arrangementer på områder med højt græs.

Der lægges op til at tilpasse klippefrekvensen til lokalområdernes brug, samt at forbedre kommunikationen og indgå tydelige aftaler med lokalråd om serviceniveau og plejeaftaler.

Levende hegn og småbeplantninger

Hvor læhegnene tidligere er udtyndet sporadisk afhængigt af de budgetmæssige rammer og af, hvor det gav bedst økonomisk mening, er der i 2023-2024 påbegyndt en konvertering af læhegn med en ensartet bevoksning af højstammede træer, til hegn med en tæt bevoksning af buske og gerne enkelte gamle træer. Som udgangspunkt efterlades al hugstmateriale på jordbunden, medmindre der er særlige hensyn, som kræver, at dele af det fjernes, f.eks. hvis der er stier gennem bevoksningen eller der ikke er plads til alt materiale.

Ud over positiv modtagelse af mere lys og luft i haverne, er der modtaget borgerhenvendelser om øget støj, indsigt og lysforhold efter udtynding, specielt langs offentlige veje, samt om muligheden for at købe det fjernede træ til brænde.

Der lægges op til, at bedre kommunikationen med naboerne om den langsigtede plan for læhegnene, udtyndingernes nødvendighed og målet for læhegnenes udvikling.

Øvrige dele af biodiversitetsstrategien

I forhold til de øvrige dele af biodiversitetsstrategien pågår bl.a. udarbejdelse af plejeplaner for kommunens eksisterende naturarealer samt omlægning til natur af 40 ha landbrugsareal, hvor bortforpagtningen med udgangen af 2024 er ophørt.

I forbindelse med Miljøstyrelsens #DKVild konkurrence fra 2022 blev det foreslået at identificere tre til fem større sammenhængende områder, hvor der kan gennemføres projekter med henblik på at skabe bedre og mere sammenhængende natur.

Natur- og klimaprojektet i Bønderengene er allerede realiseret, og der arbejdes i øjeblikket på et tilsvarende projekt ved Farversmølle Bæk. Omkring Hostrup Sø og Bjergskov eksisterer der meget fine naturværdier, så også her undersøges mulighederne for udvidelse af naturarealer og sammenbinding af eksisterende natur.

Dertil kommer arbejdet med gennemførelse af indsatserne i statens vandområdeplaner, der har til formål at forbedre naturtilstanden i vandløb, søer og kystvande.

Endelig ser vi med Den Grønne Trepert frem mod en årrække, hvor der gennem omlægning af landbrugets arealdrift med vådlægning, ekstensivering og skovrejsning skal skabes rigtig meget ny natur.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

Taget til efterretning.

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Punkt 26: Orientering fra formand og direktør

24/35722

Sagsfremstilling

-

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

- Orientering om, at der ikke afgives hørings svar til ESPO høring med tidsplan for plan for indsatser i vandområdeplaner i Tyskland.

- Orientering om Søderup Å.

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)

Punkt 27: Underskriftside

24/35722

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "godkend".

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 05-02-2025

-

Afbud: Claus Bruun Jørgensen (V) og Gaby Scheel (A)